

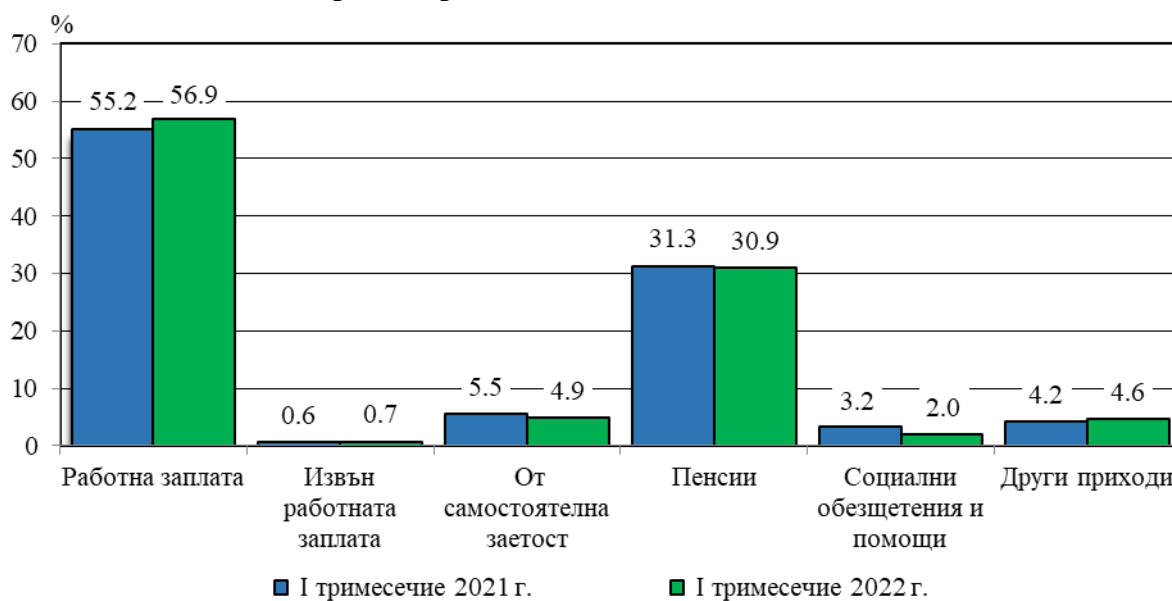
## ДОХОДИ, РАЗХОДИ И ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ДОМАКИНСТВОТА ПРЕЗ ПЪРВОТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2022 ГОДИНА

### Доходи на домакинствата

**Общият доход** средно на лице от домакинство през първото тримесечие на 2022 г. е 2 006 лв. и нараства с 9.6% спрямо същото тримесечие на 2021 година.

В структурата на общия доход с най-висок относителен дял е доходът от работна заплата (56.9%), следван от доходите от пенсии (30.9%) и от самостоятелна заетост (4.9%). Спрямо първото тримесечие на 2021 г. относителният дял на дохода от работна заплата нараства с 1.7 процентни пункта. Делът на доходите от пенсии намалява с 0.4 процентни пункта, а на доходите от самостоятелна заетост - с 0.6 процентни пункта.

**Фиг. 1. Структура на общия доход на домакинство през първото тримесечие на 2021 и 2022 година**



В номинално изражение през първото тримесечие на 2022 г. в сравнение със същото тримесечие на 2021 г. доходите средно на лице от домакинство по източници на доход се променят, както следва:

- Доходът от **работна заплата** нараства от 1 011 на 1 142 лв. (с 12.9%).
- Доходът от **самостоятелна заетост** намалява от 100 на 97 лв. (с 2.6%).
- Доходите от **пенсии** се увеличават от 574 на 619 лв. (със 7.9%).
- Доходите от **социални обезщетения и помощи** намаляват от 57 на 40 лв. (с 30.9%).

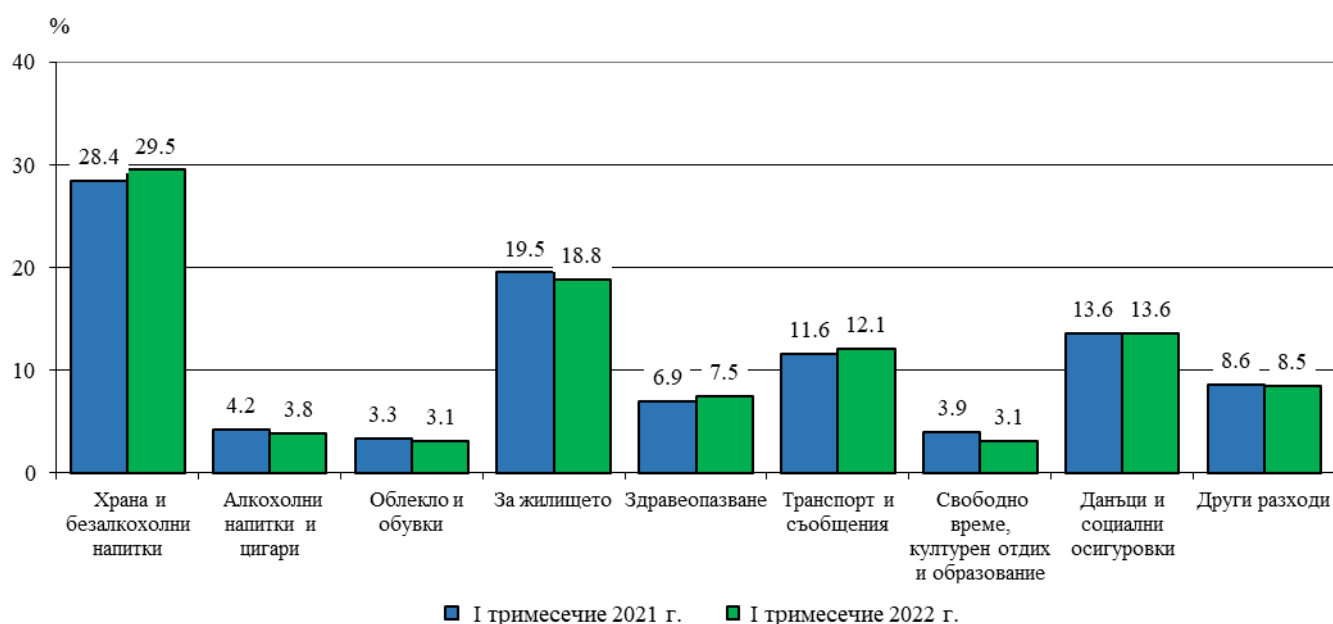
През първото тримесечие на 2022 г. относителният дял на **паричния доход** на домакинствата в общия доход е 99.7%, а делът на дохода от натура - 0.3%.

## Разходи на домакинствата

**Общият разход** средно на лице от домакинство през първото тримесечие на 2022 г. е 1 821 лв. и се увеличава с 13.3% спрямо същото тримесечие на 2021 година.

В структурата на общия разход с най-голям относителен дял са разходите за храна и безалкохолни напитки (29.5%), следвани от разходите за жилище (18.8%), данъци и социални осигуровки (13.6%) и транспорт и съобщения (12.1%).

**Фиг. 2. Структура на общия разход на домакинство през първото тримесечие на 2021 и 2022 година**



Спрямо първото тримесечие на 2021 г. относителният дял на разходите за храна и безалкохолни напитки нараства с 1.1 процентни пункта, а на разходите за здравеопазване - с 0.6 процентни пункта. Делът на разходите, свързани със свободно време, културен отдих и образование, намалява с 0.8 процентни пункта, а на разходите за жилище - с 0.7 процентни пункта.

Като абсолютни стойности през първото тримесечие на 2022 г. в сравнение със същото тримесечие на 2021 г. средно на лице от домакинство разходите по видове се променят, както следва:

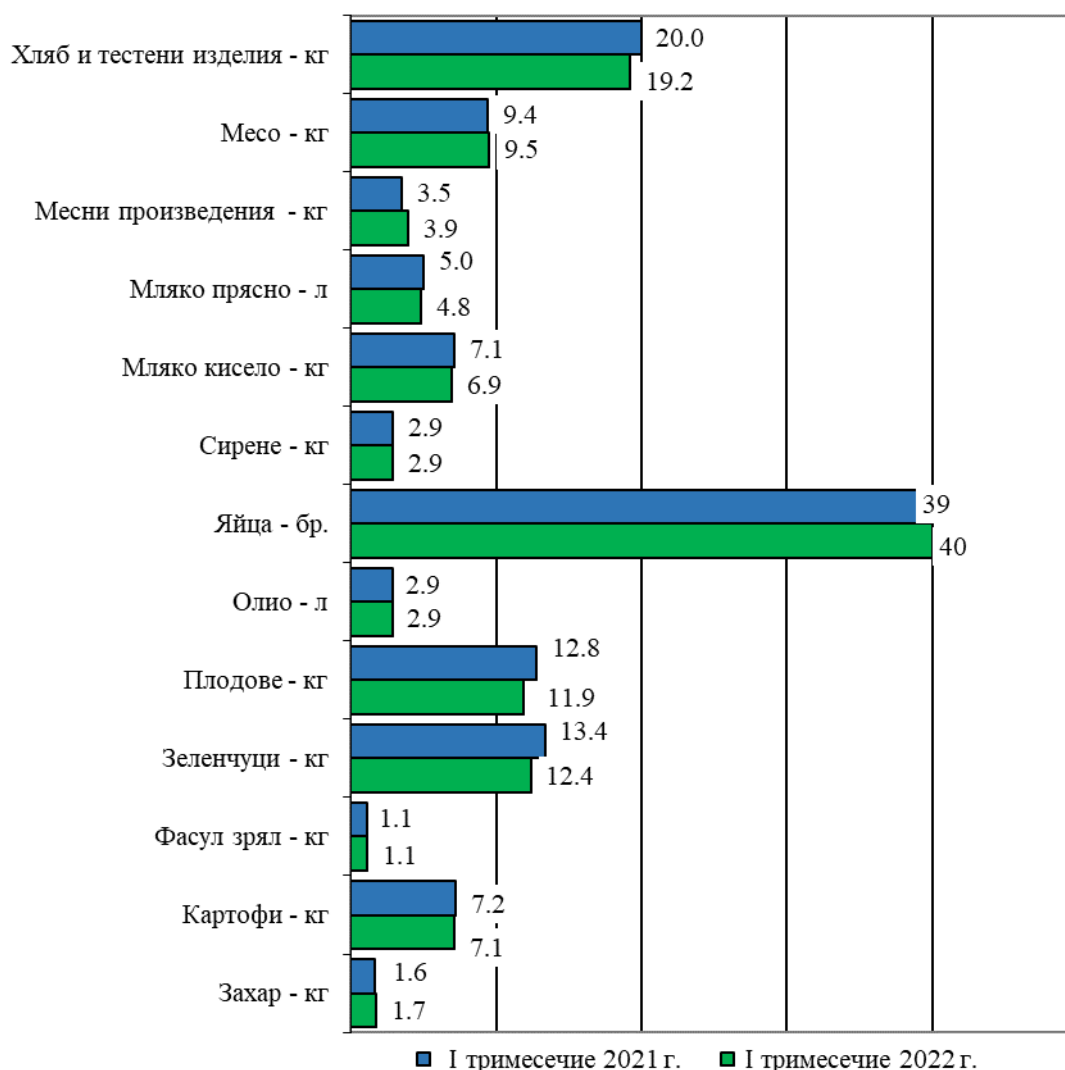
- Разходите за **храна и безалкохолни напитки** нарастват от 456 на 537 лв. (със 17.8%).
- Разходите за **алкохолни напитки и цигари** се увеличават от 67 на 70 лв. (с 4.0%).
- Разходите за **облекло и обувки** нарастват от 53 на 56 лв. (с 5.3%).
- Разходите за **жилище (вода, електроенергия, отопление, обзавеждане и поддържане на дома)** се увеличават от 313 на 343 лв. (с 9.6%).
- Разходите за **здравеопазване** нарастват от 111 на 137 лв. (с 23.3%).
- Разходите за **транспорт и съобщения** нарастват от 186 на 220 лв. (с 18.2%).
- Разходите за **свободно време, културен отдих и образование** намаляват от 63 на 56 лв. (с 11.1%).
- Разходите за **данъци и социални осигуровки** се увеличават от 218 на 247 лв. (с 13.3%).

### Потребление на домакинствата

През първото тримесечие на 2022 г. потреблението на основни хранителни продукти средно на лице от домакинство се променя в сравнение със същото тримесечие на 2021 г., както следва:

- Увеличава се потреблението на месо - от 9.4 на 9.5 кг, месни произведения - от 3.5 на 3.9 кг, яйца - от 39 на 40 бр., и захар - от 1.6 на 1.7 килограма.
- Намалява потреблението на хляб и тестени изделия - от 20.0 на 19.2 кг, кисело мляко - от 7.1 на 6.9 кг, прясно мляко - от 5.0 на 4.8 л, плодове - от 12.8 на 11.9 кг, зеленчуци - от 13.4 на 12.4 кг, и картофи - от 7.2 на 7.1 килограма.
- Без промяна остава потреблението на сирене, олио и зрял фасул.

**Фиг. 3. Потребление на основни хранителни продукти средно на лице от домакинство през първото тримесечие на 2021 и 2022 година**



## Методологични бележки

Данните са получени от **тримесечното** Наблюдение на домакинските бюджети. Наблюдението е репрезентативно, като се използва случайна извадка от 3 060 домакинства.

**Обикновено домакинство** образуват две или повече лица, които живеят в едно жилище или в част от жилище, хранят се заедно и имат общ бюджет, независимо от това дали имат роднински връзки помежду си. Домакинство е и едно лице, което живее самостоятелно, храни се отделно и има свой отделен бюджет.

Колективните домакинства не са обект на изучаване на домакинските бюджети.

Основните показатели за доходите, разходите и потреблението се оценяват **тримесечно** и **годишно** и се представят под формата на средни величини и относителни дялове.

**Доходите** на домакинствата в пари и натура включват доходите на всички членове на домакинството от работна заплата, пенсии, самостоятелна заетост, обезщетения за безработни, социални помощи и други. Включват се и други доходи, общи за домакинството, като регулярни или еднократни трансфери от други домакинства и продажби на имущество.

**Разходите** на домакинствата включват разходите за храна, напитки, тютюневи изделия, жилище (вода, електроенергия, отопление, обзавеждане и поддържане), транспорт, съобщения, здравеопазване, данъци, социални осигуровки и други.

**Потреблението** средно на лице от домакинство представлява количествата консумирани хранителни продукти и напитки при домашни условия и не включва консумацията в заведения за обществено хранене.

Подробна информация за Наблюдението на домакинските бюджети и резултатите от него са публикувани на сайта на НСИ (<http://www.nsi.bg>) в рубриката „Доходи, разходи и потребление на домакинствата“ и Информационната система ИНФОСТАТ.

Приложение

Таблица 1

Общ доход на домакинствата по източници на доходи през  
първото тримесечие на 2021 и 2022 година

Източници	Първо тримесечие 2021			Първо тримесечие 2022		
	структура - %	средно на домакинство - лв.	средно на лице - лв.	структура - %	средно на домакинство - лв.	средно на лице - лв.
<b>Общ доход</b>	<b>100.0</b>	<b>3920.09</b>	<b>1829.87</b>	<b>100.0</b>	<b>4131.51</b>	<b>2005.54</b>
<i>Брутен общ доход</i>	96.9	3800.10	1773.86	96.5	3987.51	1935.64
Работна заплата	55.2	2165.62	1010.89	56.9	2352.13	1141.79
Извън работната заплата	0.6	22.15	10.34	0.7	28.59	13.88
От самостоятелна заетост	5.5	214.07	99.92	4.9	200.46	97.31
От собственост	0.3	11.64	5.43	0.2	10.25	4.98
Пенсии	31.3	1228.88	573.63	30.9	1274.82	618.83
Обезщетения за безработни	0.7	25.50	11.90	0.3	11.72	5.69
Семейни добавки за деца	1.2	47.35	22.10	0.8	32.62	15.83
Други социални помощи	1.3	49.80	23.25	0.9	37.12	18.02
Регулярни трансфери от други домакинства	0.9	35.10	16.38	1.0	39.79	19.32
<i>Приходи от продажби</i>	<i>0.1</i>	<i>3.52</i>	<i>1.65</i>	<i>0.2</i>	<i>7.49</i>	<i>3.64</i>
<i>Други приходи</i>	<i>3.0</i>	<i>116.47</i>	<i>54.37</i>	<i>3.3</i>	<i>136.51</i>	<i>66.27</i>
Изтеглени спестявания	x	86.93	40.58	x	125.36	60.85
Заеми и кредити	x	7.45	3.48	x	19.47	9.45

Таблица 2

Общ разход на домакинствата по групи разходи през  
първото тримесечие на 2021 и 2022 година

Групи разходи	Първо тримесечие 2021			Първо тримесечие 2022		
	структура - %	средно на домакинство - лв.	средно на лице - лв.	структура - %	средно на домакинство - лв.	средно на лице - лв.
<b>Общ разход</b>	<b>100.0</b>	<b>3442.97</b>	<b>1607.15</b>	<b>100.0</b>	<b>3751.98</b>	<b>1821.30</b>
<i>Потребителски общ разход</i>	82.2	2830.40	1321.21	82.3	3089.66	1499.80
Храна и безалкохолни напитки	28.4	977.05	456.08	29.5	1106.99	537.36
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	4.2	143.68	67.07	3.8	143.67	69.74
Облекло и обувки	3.3	113.83	53.14	3.1	115.32	55.98
Жилища, вода, електроенергия и горива	14.8	508.13	237.19	14.8	554.58	269.21
Жилищно обзавеждане и поддържане на дома	4.7	162.39	75.80	4.0	151.91	73.74
Здравеопазване	6.9	238.78	111.46	7.5	283.16	137.45
Транспорт	6.8	234.21	109.33	7.5	280.87	136.34
Съобщения	4.8	164.28	76.68	4.6	172.02	83.50
Свободно време, културен отдих и образование	3.9	134.80	62.92	3.1	115.22	55.93
Разнообразни стоки и услуги	4.5	153.24	71.53	4.4	165.92	80.54
<i>Данъци</i>	6.1	208.59	97.37	5.9	219.67	106.63
<i>Социални осигуровки</i>	7.5	258.60	120.71	7.7	289.51	140.54
<i>Регулярни трансфери към други домакинства</i>	0.9	32.60	15.22	0.9	34.89	16.94
<i>Други разходи</i>	3.3	112.78	52.64	3.2	118.24	57.40
Влог	x	307.49	143.54	x	242.11	117.53
Изплатен дълг и даден заем	x	74.01	34.55	x	70.84	34.39